

Az Útmutató 2011. évi igéje:

„Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval.“ (Rm 12,21)

Újévi áldás

„Legyen kegyelmes hozzánk az Isten, áldjon meg bennünket, és ragyogtassa ránk orcáját!” (Zsolt 67,2)

Újévkor mi is együtt könyörgünk a zsoltárossal, ilyen “háromszoros” könyörgéssel, amikor ugyanazért három formában, három kifejezéssel imádkozhatunk.

Az első az áldás. Az, amit tapasztalunk, hogy Isten jelen van ajándékaiban. Jelen van a napfényben, a téli hidegben, ami megpróbálja és megerősíti az életet. Jelen van a születésben, és jelen van az elmúlásban. Jelen van a család örömeiben, a terített asztal áldásában, egyszóval ajándékaiban.

Áldás az, ami nélkül a bőség fárasztó, üres és hiábavaló, a gazdagság értelmetlen és akár megcsömörléshez is vezet. Hány embert látunk, aki vagyont szerzett, gazdagságot, és ha megnézzük magánéletét, tartását, emberi boldogságát, azt mondhatjuk, hogy ezek az értékek nem emelkedtek együtt az anyagiak emelkedésével. Emberek szereznek, most arról ne is beszéljünk, hogy milyen utakon, módokon, mert nem mindig tiszta az a kéz, amelyik nagyon teli van: de azt tudjuk, hogy ha nincs rajta áldás, akkor családi háborúságot, viszályokat, meghasonlásokat és nagy ürességet, vagy éppen telhetetlen irigységet, még többet akarást, végül pedig kifulladás és csömört találunk.

Áldás nélkül nem csak a gazdagság, de a munka és a teljesítmény is hiábavaló. Emberek dolgoznak reggeltől estig, és amikor szembenéznek magukkal, azt kérdezik: miért is? Van értelme az egésznek? Mert a munka is csak akkor ér valamit, ha áldás is van rajta. Isten jelenléte teszi értelmessé a munkát, az, amikor ő mutathatja meg a feladatot, ő segíthet meghatározni a célt, amikor vele együtt válogathatjuk meg az eszközöket. Akkor jó íze van a munkának. (...)

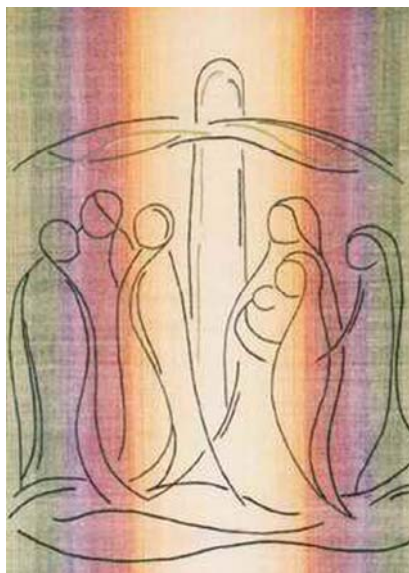
Áldás tehát annyi, mint Isten jelenléte, a legegyszerűbb és legköznapiabb dologban is. Az, hogy emberek tudják, hogy amit ők tesznek, az tulajdonképpen Istentől van, az ő akaratának folytatása, véghezvitele, az ő tervének megvalósítása.

Ez az Isten kegyelme. Tudni, hogy ami tőle van, az valóban jó, hogy földi életünk nem a semmin épül, hanem az ő állhatatos hűségén. Tőle jövünk és hozzá megyünk egyszer majd haza. Ő tudja formáltatásunkat és megemlékezik arról, hogy porból lettünk. Amikor azt kérjük, hogy legyen kegyelmes hozzánk Isten, akkor szinte úgy bújunk hozzá, mint a gyermek szüleihez. Ezt a jóságos közelséget, mindenem felülemelkedni tudó magasabb bölcsességet, az atya szívének a szeretetét nevezhetjük kegyelemnek. Nem csak a bírósági amnesztia hirdetés, “bűneltörlés” a kegyelem. Az csak egy része. Hanem ez a bensőséges, közvetlen közelség, hogy hallom hangját közlő, bensőségesen, mint a gyermek otthon szüleit. Ez jelenti azt, hogy legyen “kegyelmes” hozzánk Isten. Hogy ilyen közel lehessünk őhozá, és ő mihozzá.

A harmadik változata ugyanennek, a kegyelemnek és az áldásnak, hogy “ragyogtassa ránk orcáját”. Olyan ez, mint amikor sok felhős, ködös nap után, egy hosszú tél után egyszer csak kisüt a nap, és eljön a tavasz.

“Isten arca” ritkán ragyog ránk. Talán nem is tudnánk elviseli. Amikor ő felénk fordul, arcát ránk ragyogtatja, akkor egyszerre kivirágzik életünk, egészséges a testünk, boldogok az emberi kapcsolataink, van értelme a munkának. De ha baj és betegség lenne is rajtunk, azt is megértjük, elfogadjuk, mert megtaláljuk benne az üzenetet. A felemelő, napfényes erőt, a nemesedést, ami a porból ízes gyümölcsöt tud előhozni: ez a napfény munkája! Amikor Isten “felénk fordul”, akkor életünkben ilyen nemesedések, belső növekedések történnek. Ez mindig az ő jelenlétének következménye. Ahol ő jelen lehet, ott így boldogok az emberek, és így viselik a boldogtalanságot is. Jézus mondta: “E világon nyomorúságok leszen, de bizatok, én legyőztem a világot.” Legyen hát kegyelmes hozzánk Isten, áldjon meg bennünket, és ragyogtassa ránk orcáját. Íme a hármasközi könyörgés, mely különböző módokon egy és ugyanazt kéri: hogy ő jelen lehessen.

Dr. P. Tóth Béla

GYÜLEKEZETI ALKALMAK ÉS HÍREK

Istentiszteletek

- **Bécs, Auferstehungskirche 1070 Lindengasse 44/a. kápolna**

2011. január 09.	11.00 óra	Istentisztelet
2011. február 06.	11.00 óra	Istentisztelet
2011. március 06.	11.00 óra	Istentisztelet úrvacsoraosztással
2011. április 03.	11.00 óra	Böjti istentisztelet

- **Graz, Heilandskirche (8010 Graz, Kaiser Josef-Platz 9.)**

2010. február 06.	16.00 óra	Istentisztelet
2011. március 06.	16.00 óra	Istentisztelet úrvacsoraosztással
2011. április 03.	16.00 óra	Böjti istentisztelet

A lelkési hivatal telefonszáma (csak mobiltelefonon elérhető): ☎ +43/650 58 777 12

E-mail címünk: ✉ evang-ungarisch@aon.at, Home page: www.evangelisch-ungarisch.at

Ökumenikus istentiszteletek

- **Bécs, Deutschordenskirche, 1010 Singerstraße 7 – 2011. január 23. (vasárnap) 16.00 óra**

Hagyományos ökumenikus imaheti istentiszteletünknek 2011-ben a Bécsi Magyar Katolikus Egyházközség a házigazdája. Az igehirdetés szolgálatát *Dr. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének püspöke* végzi. Az istentiszteletet szeretetvendégség követi. Szeretettel hívjuk minden Jézus Krisztusban hívő keresztény testvérünket!

- **Graz, Heilandskirche, 8010 Kaiser-Josef Platz 9 - 2011. január 30. (vasárnap) 16.00 óra**

Tavaly a Kalvarienbergi templomban a katolikus gyülekezet volt a házigazda, 2011-ben a grazi evangélikus Heilandskirchében tartjuk ökumenikus istentiszteletünket. *Mag. Molnár Ottó prelátus*, katolikus plébános prédikál. Az alkalmat beszélgetés és agapé követi, ehhez süteménnyel való hozzájárulását köszönettel fogadjuk.

Ünnepi koncert a Stephansdomban

Az Európai Unió magyar elnöksége alkalmából ünnepi koncert lesz *2011. január 22-én (szombaton) 20.00 órai* kezdettel a bécsi Stephansdomban. A Pécsi Filharmónikusok Liszt Ferenc Krisztus-oratóriumát adják elő, ezzel is megnyitva a Liszt-évet. 2011-ben a híres zeneszerző születésének 200. évfordulóját ünnepeljük, Liszt 1811. október 22-én született a Sopron közeli Doborjánban (ma Raiding Burgenlandban). A koncert szervezésében a fő szervezők mellett a Bécsi Magyar Katolikus Gyülekezettel együtt gyülekezetünk is részt vesz.

Ádventi ünnepek

Ez volt a harmadik alkalma annak, hogy az Ausztriai Evangélikus Egyház a nemzetközi gyülekezeti lelkészeinek és felügyelőinek ádventi találkozót szervez. Idén 2010. december 15-én került sor erre az alkalomra a bécsi Severin-Schreiber utcai egyházi központban, ahol találkozhattak és beszélgethettek egymással a koreai, tajvani, afrikai, ghanai, magyar, finn, svéd vagy épp angol nyelvterületről érkezők.

A találkozót Prof. Mag. Karl Schiefermair a nemzetközi gyülekezetekért is felelős egyházfőtanácsos szervezte. Az istentisztelettel kezdődő alkalmon Johannes Wittich református egyházfőtanácsos angol nyelven prédikált. Köszönjük az Ausztriai Evangélikus Egyháznak, hogy figyelemmel fordul e munkaág felé, és lehetőséget biztosít az anyanyelven történő igehirdetés és egyházi szolgálatok ellátására.

Csendes éj... - Egy karácsonyi ének története

„Csendes éj! Szentséges éj! / Mindenek álma mély; / Nincs más fent, csak a Szent szülepár, / Drága kisdedük álmainál, / Szent Fiú, aludjál / szent Fiú, aludjál!”

Sokak számára szinte elképzelhetetlen a karácsonyi éneknek az egyszerű és meghitt éneknek eléneklése nélkül. Évekig népéneknek tartották, illetve egy ideig Michael Haydntól származtatták az 1800-as évek közepén is nagy népszerűségnek örvendő éneket, mígnem a berlini templomi énekkel felhívást tett közzé az ének keletkezésének tisztázására. Erre a felhívásra érkezett meg a zeneszerzőnek, Franz Xaver Grubernek 1854. december 30-án, Halleinből kelt levele, amelyben leírja az ének történetét. Azóta több adat, megtalált bejegyzések és szövegek igazolják Josef Mohr és Franz Xaver Gruber szerzőségét. Ezek egyike az 1995-ben megtalált eredeti Josef Mohr kézirat.

Sok legendát, romantikus elbeszélést szőtt az emlékezet a Csendes éj keletkezésével kapcsolatban. A dal „ösbemutatója” 1818. december 24-én a karácsonyi misén volt a Salzburgtól 20 km-re fekvő Oberndorf Szent Miklós templomában. A hat verszorból álló szöveget Josef Mohr a falucska káplánja barátjának, Franz Gruber iskolamesternek és orgonistának aznap adta át, hogy szerezzen hozzá dallamot, és énekeljék el a karácsonyi misén. Két szólóhangra, kórusra és gitárkíséretre szóló megbízás, ami azért is különösen érdekes, mert a gitárt ezidőtájt inkább világi, kocsmai énekek kíséréséhez használták, nem pedig templomi megszólalásra. A szövegíró Josef Mohr énekelte a tenort, a zeneszerző Gruber a basszust, Mohr kísérte a duót a gitárján, a templomi kórus pedig a versszakok zárószóit ismételte. A mise gyülekezete egyszerű hajósokból és családtagjaikból állott, akik a településen keresztülfolyó Salzach folyón zajló sószállításból éltek. A napóleoni háborúkat követő nehéz időszak a bizonytalanság, éhezések, járványok és betegségek kora, amikor a település kettéválasztása - a Salzach folyó jobb partján fekvő Laufen a bajorokhoz került, míg Oberndorf maradt Salzburgnál és ezzel Ausztriánál - a politikai feszültségek és hajózási jogok következtében komoly megélhetési problémát jelentett az itt élő hajósoknak.

A szövegíróról, Josef Mohr káplánról egyetlen arckép sem maradt fenn. Elbeszélésekből azonban egy egyszerű, közvetlen, szerény és vidám ember képe rajzolódik ki, aki hivatását komolyan vette és sohasem volt fáradt az egyszerű, szegény emberek megsegítésére. Salzburgban született 1792. december 11-én, egy katona és egy szövőnő házasságon kívüli gyermekeként. Öt-hat éves lehetett a fiúcska, amikor a

salzburgi kórus káplánja, Johann Nepomuk Hiernle magához vette a muzikalitás terén tehetséget mutató Mohrt, és lehetővé tette taníttatását. A salzburgi Akadémiai Gimnáziumban tanul, emellett két kórusban is énekel, hegedűn és orgonán játszik. Az éhínség és a tandíj megfizethetlensége következtében elhagyja Salzburgot és Kremsmünsterbe megy, ahol filozófiai és zenei tanulmányokat folytat a bencés apátság líceumában. 1811-ben visszatér Salzburgba, és megkezdí papi tanulmányait. A kitűnő eredménnyel végző fiatalembert 1815-ben szentelik pappá, majd megkezdí segédpapi szolgálatát. Oberndorfban 1817-1819 között munkálkodik. Felettese kétszer is panaszt tesz ellene a salzburgi egyházi hatóságnál az egyszerű emberekhez túlságosan közvetlen hozzáállása és meggondolatlan magatartása miatt. A kivizsgálások azonban elvetik a Mohr ellen szóló vádakat. Sok településen végez segédpapi és kápláni szolgálatot, azonban egészségi állapota miatt nem kap nagyobb gyülekezetet. Utolsó szolgálati helye Wagrain, ahol működésének következtében egy új iskolaépület kerül felszentelésre. Tüdővészben hal meg 1848. december 6-án.

A 100 éves jubileumra megjelent emlékkártya, a két szerző és a háttérben az azóta lebontott oberndorfi Szent Miklós templom képével

A zeneszerző, Franz Xaver Gruber sírfelirata sejteti, hogy a komponista élete hivatásáról szól: „Amit énekében tanított, a hangok gazdagságában sejtett, az ősi forrásnál nézi már: az igazat és a szépet.”

A Felső-Ausztriai Hochburgban 1787-ben született Franz Xaver édesapja megtiltotta gyermekének a muzsikálást. A család takácsmesterségét kellett volna folytatnia az ifjúnak, és csak titokban tanította őt a falusi tanítómester a hangok szeretetére. Amikor azonban a 12 éves fiú a megbetegedett tanárt helyettesíti egy misén az orgonánál, megenyhül az atyai szív, és nem volt már akadálya a zenei kiképzésnek. Gruber 1807-ben feleségül veszi az Arnsdorfi egyházi özvegyét, és így tanári állást kap a településen. Ehhez az álláshoz tartozott az egyházi és orgonista feladatok ellátása is, majd 1816-tól az Arnsdorftól kb. három km-re fekvő Oberndorfban a kántori szolgálatok. Így kerül kapcsolatba Josef Mohr káplánnal, és születik meg kettejük alkotásaként a legismertebb karácsonyi ének.

Gruber 1828-ban Arnsdorfból a salzburg melletti Berndorfba megy, itt is tanár, egyházi és orgonista. 1835-ben azonban már Halleinben találjuk, ahol a városi templom orgonistája és kórusvezetője, 1863-ban bekövetkezett haláláig. Ellentétben a szerzővel, Josef Mohrral, ő megéli a „Csendes éj...” népszerűvé válását.

Pedig az Oberndorfi karácsonyi mise hallgatói nem sejtették a dal országokat, földrészeket és nyelveket átívelő hatását. A hegyekkel körbevett település határain túlra Karl Mauracher zillertali orgonajavító mester juttatta el a fülbemászó dallamot és annak egyszerű szövegét, aki az oberndorfi orgonát újjáépítette. Hazavitte a dalt a tiroli hegyekben megbúvó falvakba, hogy 1819 karácsonyán a fügeni templomban is felhangozzon az ének. A zillertali Strasser-testvérek énekkórusa 1830 környékén Lipcsében tiroli énekeket mutat be, és itt eléneklik többek között ezt a dalt is, amely elnyeri a közönség tetszését.

Ezt a kéziratot Josef Mohr írásával találták meg 1995-ben, az egyetlen tőle származó kéziratos. 1816-ra van dátumozva, de 1820 körül íródott.

Nyomatásban először 1833-ban, Drezdában jelenik meg az ének, három másik tiroli dallal együtt, és csak három versszakkal. Népszerűsége növekszik, eljut a királyi udvarba is, IV. Frigyes Vilmos porosz király kedves éneke. Csak az eredete marad homályban, mígnem Berlinből felhívást adnak ki a keletkezés tisztázására, amelyről csak annyit tudnak, hogy Salzburg környékéről származik. A kör bezárul: A zeneszerző Franz Gruber értesül a felhívásról, és „Authentische Veranlassung” címmel megírja levelét, amelynek mellékleteként küldi a dalt szövegével és kottájával együtt.

Az eredetileg hat versszakból álló szöveget Josef Mohr már 1816-ban megírta, amikor a Lungau Mariapfarrban volt kiségitő lelkész. Időközben a dal három versszakát „elvesztette”, és csak az első, második és hatodik strófája terjedt el, a második és hatodik versszak egymással gyakran felcserélődve. Az első versszak Lukács evangéliuma alapján a jászolban nyugvó alvó kisgyermekről, valamint Máriáról és Józsefről beszél (Lk 2,1-7). A második versszak Krisztus születésének szabadító jellegéről tanúskodik.

A harmadik versszak szabad fordításban így hangzik: „Csendes éj! Szentséges éj! A világnak üdvöt hozó éj. Az ég arany magasságaiból a kegyelem gazdagságát engedi látszani. Jézus emberi formában. Jézus emberi formában.” János evangéliumának bevezetője köszön vissza, amelyben alig pár szóval írja le az apostol Isten emberré lételének titkát. „Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” (Jn 1,14)

A negyedik versszak az efezusiakhoz írt levél tartalmában gyökeredzik. „Csendes éj! Szentséges éj! Ahol ma az atyai szeretet minden hatalma kiáradt, és testvérként kegyesen körülöleli, Jézus a világ népeit, Jézus a világ népeit.” Jézus az, akiben minden ember Isten új népévé egyesül, aki egyetemesen és örökérvényűen a világ ura. Krisztusban valósul meg Isten kegyelmének kiáradása, a békesség és megbékélés lehetősége.

Ezt a gondolatot viszi tovább az ötödik versszak, és visszakapcsol az özönvíz idején Noénak tett isteni ígéretre. „Csendes éj! Szentséges éj! Régóta már elgondolt éj. Amikor az Úr haragjától az ősatyák idején megszabadított, Az egész világnak kegyelmet ígért, Az egész világnak kegyelmet ígért.”

A kegyelem ígéretével érkezünk el ismét a karácsonyi történethez, amikor az utolsó versszakban a krisztusi szabadításról éneklő angyalok, és az örömhír üzenetét megkapó pásztorok közelben és távolban is hangosan hirdethetik: Krisztus a Szabadító megérkezett!

Dr. Solymár Mónika

Bemutatjuk az ökumenikus istentisztelet vendégét Dr. Fabiny Tamás evangélikus püspököt

Dr. Fabiny Tamás 2006 óta a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének püspöke. Megválasztása előtt így foglalta össze egy általa kiválasztott kedves bibliai ige alapján ars poeticáját: „...a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését. (Róm 8,19) Évtizedek óta dolgozik bennem ez az ige, amióta 17 évesen, a budavári ifjúsági körben – egy laikus testvértől! – igehirdetést hallottam róla. Keresztény küldetésünk célját és irányát határozza meg. Nem maradhatunk rejtve, inkognitóban, hanem nyilvánosság elé kell állnunk. A teremtett világ Róm 8-ban ábrázolt vajúdása, sóhajtozása és feszült várakozása ma is mindennap tapasztalható valóság. Fontosak lehetnek a politikai, közéleti, ökológiai stb. szempontok, de a végső kérdésekre azon keretek között nem lehet választ, a legfőbb nyomorúságokra pedig megoldást találni. Ezért is döntő fontosságú a keresztyének felelőssége: betöltjük-e hivatásunkat? Méltóak vagyunk-e arra, hogy Isten fiainak nevezessünk? A fenti ige nemcsak tükröt tart elénk, hanem meg is erősít küldetésünkben.”

Fabiny Tamás 1959-ben született Budapesten. Teológiai tanulmányait a Budapesti Teológiai Akadémia, a Nürnberg-Erlangeni Friedrich Alexander Egyetem és a Chichagói Lutheran School of Theology intézményeiben végezte. Doktori disszertációját német nyelven az újszövetségi bibliatudomány témaköréből, Jézus példázatairól írta (Erzählte Dramen).

Segédlelkész a Siófok-Kötöcs-Balatonszárszói és a Budapest-Kőbányai gyülekezetekben, majd a Budapest-Kőbányai Evangélikus Gyülekezet parókus lelkésze. 1999-től oktatói-tudományos munkásságot végez, a Budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem Újszövetségi Tanszékén adjunktus, majd docens, később tanszékvezető egyetemi tanár. Innen választják

meg a gyülekezetek 2005-ben az Északi Egyházkerület püspökévé. 2010-től a Lutheránus Világszövetség közép- és kelet-európai régiójának alelnöke. Fabiny Tamás nős, három gyermek édesapja.

Lelkészi, oktatói és tudományos munkássága mellett három munkaterületet különösen is szívügyének tekint. Húsz éven keresztül szervez és vezet országos ifjúsági konferenciákat Gyenesdiáson, Balatonszárszón és Révfülöpon, 1990-96 között a Magyarországi Evangélikus Egyház ifjúsági bizottságának elnöke. Tíz éven keresztül a Duna Televízió külső munkatársa. Szerkesztő-riporterként több vallási témájú ismeretterjesztő és dokumentumfilmet készít, istentiszteleti közvetítéseket szervez. 2001 óta az egyházi sajtóbizottság vezetője. A harmadik ilyen terület pedig épp a magyar-magyar kapcsolatok, a határon túli magyarság sorsa, az egyházi és gyülekezeti kapcsolatok ápolása, támogatása. Több filmjében is bemutat határon túli magyar közösségeket, gyülekezeteket.

Tinódi Lantos Sebestyén (1510-1556) munkássága és a 16. század

2010. májusában a MEÖK (Magyar Egyetemisták és Öregdiákok Klubja) felkérésére Grácban Tinódi születésének 500. évfordulója alkalmából a fenti címmel tartottam előadást, amelyben igyekeztem sok zenei példa segítségével az érdeklődőkhöz közelebb hozni a 16. századi életet, kultúrát és gondolkodásmódot. A családi légkörben eltöltött délutánon lehetőség nyílt irodalmi és zenei témák együttes továbbgondolására.

Tinódi életútjának főbb állomásait a konkrét adatok hiányában verseiből, azok akrosztichonjaiból és kolofónjaiból gyűjthetjük össze. A 16. század első felének kiemelkedő krónikása feltehetően a Baranya vármegyében található Tinódról származik. Korában kimagasló műveltségét Pécsen szerezte meg, majd Török Bálint udvarában élt ura fogságba eséséig. Ettől kezdve az akkori Magyarország végvárait járva hűen tudósított a csatákról, sokszor életét is kockáztatta a közelgő török veszedelem fenyegetései közepette.

Jelentőségét felismerte Nádasdy Tamás nádor, majd Ferdinánd király is.

De mi is pontosabban az általa képviselt históriás ének? Eredetének vizsgálatánál fontos megjegyezni, hogy Magyarország – különösen a 16. századot megelőzően a középkorban – erősen eltérően fejlődött a nyugati kultúráktól, a kor históriás énekköltészetének eredetében (aminek része az egyházi népének és a szerelmi líra is) végig meghatározó volt a népzenei kötődés. A továbbiakban azonban kérdés, vajon mennyiben tekinthető a középkori orális epikus költészet folytatásaként Tinódi korának deákos, sokszor fordításokon alapuló írásbeli műveltsége. A históriás ének fő követelménye az énekelhetőség (a században többnyire még tényleg énekelve adták elő), vagyis az énekvers és a szövegvers egysége. Igaz, Tinódi legtöbb és legismertebb éneke történelmi tárgyú, ezen belül tudósító ének, pályájának elején másik két kategóriát részesített előnyben, és leginkább vallásos, sokszor azonban regényes, szerelmi tárgyú (legtöbb esetben az antik széphistóriákból merítve) históriákat írt és énekelt meg.

Az egeri históriás énekek megírását követően Tinódi – Nádasdy Ferenc nádor és Oláh Miklós érsek ajánlásával – Habsburg Ferdinánd király és császárhoz folyamodott nemesi címért. Ezt 1556-ban meg is kapta, és így használhatta azt a kardot és lantot ábrázoló címet, amelyet maga tervezett.

A deákok által legkedveltebb 4x11 szótagos stófaformát Tinódi a sokak által ismert « Ti magyarok már Istent imádjátok » című, Egervár 1552-es viadalát megéneklő költeményében láthatjuk. Szabolcsi Bence (a 20. század elejének híres magyar zenetudósa) azonban a 16. század költészetében sokkal nagyobb választékosságra mutatott rá, munkássága alapján Tinódi 29 fennmaradt szövegét 12 típusra oszthatjuk.

Tinódi életművének javát a *Cronicában* foglalta össze, amely énekgyűjteményt Hofgreff György 1554-ben Kolozsváron nyomtattott ki, alighanem a király támogatásával. A könyvben a 24 szöveghez a korabeli nyomdai bravúr, azaz fába metszett oldalak segítségével dallamot is adott meg. Hogy öröksége beépült a 16-17. századi irodalomtörténetbe, valamint a *Cronica* számos históriája máig az iskolák tananyagát képezi, kiemelkedő egyéniségének, végvári tudósítóként nagy elszántságának és a 16. században még nem gyakran alkalmazott nyomtatásnak köszönheti.

Táborszky Györgyi

Eger vár viadaljáról való ének história (részlet)

„Ti magyarok már Istent imádjátok,
És önéki nagy hálákat adgyátok,
Jelösben Tiszán innét kik lakosztok,
Egri vitézeknek sok jót mongyátok.

Ím egy krónikát mondok, meghallyátok,
Talám mássát soha nem hallottátok,
Magyarok, végházban sem szolgáltatok,
Eger várát mint mast oltalmazátok.”

Gárdonyi Géza *Egri csillagok* című regénye nagymértékben támaszkodik a lantos egeri históriás énekeire. Gárdonyi regényében maga is megéneklí Tinódit (2. rész, 9. fejezet): „Valami különös volt az éneklése. Inkább elbeszélés volt az éneke, mint dalolás. Néha végigénekelte egy sort, a másikat csak szóval mondta el, a kobozra hagyva a dallamot. Néha csak az utolsó sor végét fogta énekhangra. A szeme az éneklés alatt maga elé merült, s olybá tűnt fel az előadása, mintha csak magát tudná a teremben, s magának énekelne. De az ő együgyű versei, mint Gábor pap egyszer megjegyezte, ha olvasva darabosak és minden művészet nélkül valók is, az ő ajkán szívet indítóan szépen hangzottak. A szavaknak más értelme kelt az ő ajkán. Ha ő azt mondta: gyász, akkor elsötétült minden a hallgatók szeme előtt. Ha azt mondta: harc, látták az öldöklő dulakodást. Ha azt mondta: Isten, a fején érezte mindenki az Isten fényességét.”

„Elmentek tehát sietve, és megtalálták Máriát, Józsefet, és a jászolban fekvő kisgyermeket. Amikor meglátták, elmondták azt az üzenetet, amelyet erről a kisgyermekről kaptak, és mindenki, aki hallotta, elcsodálkozott azon, amit a pásztorok mondtak nekik. Mária pedig mindezeket a dolgokat megőrizte, és forgatta a szívében.” (Lk 2,16-19)

„Íme, a csillag, amelyet láttak feltűnésekor, előttük ment, amíg meg nem érkeztek, és akkor megállt a fölött a hely fölött, ahol a gyermek volt. Amikor meglátták a csillagot, igen nagy volt az örömük. Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládáikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát.” (Mt 2,9-11)

Kedves Gyülekezeti Tagok
és Gyülekezethez közel álló Barátaink!

Szívünkben forgatott gondolatokkal és érzésekkel éljük meg a karácsonyi valamint az évbúcsúztató, új évet kezdő időszakot. Ezek azok a napok, amikor különösen is érzékeny és vágyakozó az ember. Számadásra, szembenézésre, kérdések feltételére és válaszok megadására sarkall bennünket az emberré létele csodája, az ígéretek és lehetőségek ajándékai, a percek és pillanatok megismételhetetlenségei, az idő múlásával egyre közelebbé váló színről-színre látás távlata. Milyen gondolatok és érzések töltik be szívünket ezidőtájt? Mi az, amit megőrzök és mit nem viszek magammal? Terveim, vágyaim és álmaim milyen messze vannak életemtől? Hol kell módosítanom elképzeléseimen, mi az, amit fel kell adni, és mikor kell teljesen új utak felé indulni? Melyek azok a helyzetek, amelyeken nem tudok módosítani, ahol az elhordozás, a türelem és békességre igyekvés a feladat? Szívemben forgatott gondolataim és érzéseim építenek, vigasztalnak, bátorítanak és erőt adnak-e vagy épp rombolnak, pusztítanak és ártnak nekem?

Az óév búcsúztatása és az új esztendő érkezése is összegzésre és számvetésre sarkall. Meglátjuk-e a csillagot, amely a lényeges felé vezet bennünket? Elindulunk-e és merjük-e követni azt az irányt – a nehézségek, időszakos kétségek és tájékozódási zavarok ellenére is - amely felé Isten hív bennünket? Felismerjük-e a szegényes, méltatlan és csüggesztő külső körülmények ellenére a valódi értéket, az igazi ajándékot? Tudunk-e örülni a megérkezés helyzeteinek, a felismert ajándékoknak? Tudunk-e leborulni akkor, amikor a szenttel találkozunk? Felismerjük-e azt, akit az imádat egyedül megillet? Tudjuk-e letenni saját ajándékainkat hálatelt és örömteli szívvel? Megértjük

és megérezzük-e, hogy évről-évre Isten megszólítottjai és megajándékozottjai vagyunk?

Gyülekezetünkben az összegzés idején az Istennek való hálaadás az első szavunk. Köszönettel tölthet el bennünket az, hogy itt Ausztriában, az ország különböző városaiban magyar nyelven szólhat az igehirdetés, kiszolgáltathatjuk a keresztség és úrvacsora szentségeit, áldhatjuk meg a közös életutat felvállaló párok házasságait, kísérhetjük utolsó útjukra az előttünk elmenőket. Gyülekezetünk jogállása rendezett, az Ausztriai Evangélikus Egyház egy nemzetiségi-nyelvi hovatartozás alapján szerveződő gyülekezete, megválasztott és beiktatott presbitériummal és felügyelővel, egy félállású ausztriai lelkesi státusszal.

Az osztrák evangélikus egyház valamint a bécsi szuperintendencia életében részt vállalunk, a különböző istentiszteleti, közösségi alkalmakon és képviselőteken túl egyes munkaágakkal – pl. kórház- és börtönlelkészi szolgálat, családsegítés és lelkipozítás – különösen szorosán együttműködünk. Jó kapcsolatokat ápolunk a Magyarországi Evangélikus Egyházzal is, valamint igyekszünk intenzívebben részt venni magyar nyelvű európai protestáns szervezetek (Nyugat-Európai Protestáns Magyar Gyülekezetek Szövetsége, Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem) életében.

Hálát adhatunk a Szentlélek megszólító és közösségteremtő erejéért. Örömdetes, hogy a Bécsben és Grazban havi rendszerességgel, egyéb helyeken alkalmanként megtartott istentiszteleteinken létszámában is gyarapodik közösségünk. Sokan tekintik a valódi megérkezés, feltöltődés és megszólítottság helyeinek istentiszteleti közösségeinket. Köszönjük mindazoknak, akik ennek megvalósulásához

Absender: P.b.b.
Ungarisch-Evangelische Gemeinde
AB in Österreich
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15
Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien
Verlagspostamt: A-1060 Wien
Zul.Nr.: GZ 02Z031072 M

Medieninhaber und Herausgeber: Ungarisch-Evangelische Gemeinde A.B. in Österreich, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.
 Lelkészi hivatal telefonszáma: +43/650/58 777 12, Home page: www.evang-ungarisch.at E-mail: evang-ungarisch@aon.at
 Bankverbindung: Bank Austria Creditanstalt, A-1011 Wien, Schottengasse 6.
 BLZ 12000. Konto Nr. 0029-04191/00. IBAN: AT70110000290419100; SWIFT (BIC): BKAUATWW
 Redaktion: Dr. Solymár Mónika, Géza Schubert

bármilyen formában kapott lehetőségeikkel hozzájárulnak.

Köszönjük Sárközi Erika és Szeitl Zita egyetemi hallgatóknak a kántori szolgálatot, Simon Rékának a gyermekistentiszteletek és alkalmak felvállalását, Döbrentey Anikónak, Dr. Ludván Margitnak az istentiszteletek szervezését, az Andorka családnak, Mihalik Istvánnak, a Szalai házaspárnak és a Herman házaspárnak az istentiszteleteket követő közösségi alkalmak és agapék szervezését, ebédek készítését. Köszönjük a látogatások szolgálatát, a Másokért együtt újságunk megjelenésével kapcsolatos munkákat, a Darányi házaspárnak a Bécs-Grazi utakat, a konfirmandusoknak, Kiss Barnabásnak, Boldizsárnak és Benedeknek a liturgiában való részvételt, és minden néven nem nevezettnek bármilyen hozzájárulást, amellyel gyülekezetünk életét gazdagítja, egymás megajándékozásában tevékenyen részt vesz, és így Krisztusról tesz tanúbizonyságot (Ef 4,1-16).

Köszönjük mindazoknak, akik gyülekezetünket anyagi formában is támogatják. Az egyházi hozzájárulás (Kirchenbeitrag) gyülekezetünkön keresztül is fizethető, de köszönjük egyéb adományait és azok adományait is, akik más gyülekezetek tagjaiként segítik anyagi formában is munkánkat.

Közösségi alkalmainkból az istentiszteleteken túl ebben az esztendőben két területet külön is megemlítek. Öt fiatal és egy felnőtt konfirmációjának örülhettünk. Reménységünk, hogy a hitvallás valóban életté válik és a megkonfirmáltak beépülnek gyülekezetünkbe, tevékenyen részt vesznek alkalmainkon.

Az őriszigeti kirándulások, az istentiszteleteinket követő beszélgetések, de akár a Bécs-Graz közötti utazások alkalmi során is sokszor megtapasztalhatjuk az egymás örömeiben és terhében való részvétel helyzetét. Kicsi közösség a miénk, de örömteli, hogy nagyon sokféle korosztályi és társadalmi réteg jelen van benne és így is megélhető egy támogató, családi

légkör. „Egymás terhét hordozzátok: és így töltsétek be a Krisztus törvényét.” (Gal 6,2) – szól hozzánk a Galata levélben Pál apostol. Ennek megvalósulását konkrét segítségek és jelenlétek formáiban közösségünkön belül számtalanszor tapasztaljuk.

A következő esztendő felé fordulva továbbra is az istentiszteletek ünneplését tekintjük gyülekezeti életünk középpontjának. Krisztus evangéliumának hiedetése, és a Krisztusban való közösség megélése a mi speciális és mással nem helyettesíthető elhívásunk. Szeretettel hívunk mindenkit istentiszteleteinkre, örömmel vesszük a hívogató szolgálatát, és bármilyen részvételt, amellyel istentiszteleteink gazdagodhatnak.

A 2011-es esztendőt az önkéntesség éveként hirdette meg az Ausztriai és a Magyarországi Evangélikus Egyház is. Ezt szem előtt tartva továbbra is szeretettel várjuk mindazokat, akik bármely formában készek gyülekezetünk munkaterületeiben részt vállalni. Bár egy minimális megjelenéssel már jelen vagyunk a világhálón, előttünk áll egy gyülekezeti honlap megtervezése és rendszeres frissítése. Ugyanígy szívesen vesszük azok jelentkezését, akik újságunk, a Másokért együtt szerzői vagy szerkesztői feladatában részt vállalnának.

Pál apostol a gyülekezetet egy testhez hasonlítja, amelyben minden testrésznek megvan a maga speciális és egyedi feladata. Krisztus az, aki egybefogja és egybetartja a mi gyülekezetünk életét is. A test az egyes testrészek nélkül nem működik, a feladat pedig a Krisztushoz való növekedés, és a mi egyéni feladatunk felismerése és felvállalása. „Az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől öhöz, aki a fej, a Krisztus. Az egész test pedig az ő hatására egybeilleszkedve és összefogva, a különféle kapcsolatok segítségével, és minden egyes rész saját adottságának megfelelően működve gondoskodik önmaga növekedéséről, hogy épüljön szeretetben.” (Ef 4,15-16) Erre hívja gyülekezetünket 2011-ben is Isten igéje.

Dr. Solymár Mónika

